

11.2 Sophus Tromholts fotografi med titlen: Nordlysstationen i Kautokeino. Tromholt i sametøj, 1882/83. (Billedsamlingen, Universitetsbiblioteket i Bergen).

Tromholts observatorium i Kautokeino

Tromholt opstillede et meget interimistisk, udendørs observatorium i Kautokeino, figur 11.2. Det var opbygget på stedet af forhåndenværende materialer. Det vigtigste instrument, en kombination af en nordlys-theodolit og et stjerne-passageinstrument, var monteret på en opmuret søjle – ikke et let arbejde på et sted, hvor der hverken var sten, kalk eller murere. Omkring instrumentet var der opstillet et lille træhus, hvis øverste del kunne klappes ned, når instrumentet skulle bruges. Ved siden af træhuset ses et skab, hvori der ligger forskellige sager, der kunne blive brug for ved observationerne, som f.eks. stjerne-kort, kataloger og lygter. Tillige var der opstillet stativer til lygter og lyskasse, træstøtter til regn- og snemålere og en stander til montering af et kamera til nordlysfotografering. Primitivt, men – som det skulle vise sig – ret effektivt.

C. Krafft skriver i en artikel om polarstationen i Bossekop i *Naturen*, 1883, på side 146 bl.a. følgende om et af instrumenterne Tromholt havde med til Kautokeino, vist i figur 11.3:

Til Maaling af Nordlysets Beliggenhed var stationen (Polarstationen i Bossekop, forf. kom.) forsynet med en af Professor Mohn konstrueret Nordlystheodolit, af hvilken en Tegning medfølger. Den består af en vid Tubus (den kræmmerhusformede del, forf. kom.), der i sin smallere Ende, Okularenden, er lukket med en liden Plade, hvori et Hul paa et par Millimeters Diameter, og i sin anden Ende har et Traadkors. For at røret ikke skal blive for tungt og paavirkes for meget af Vinden, bestaar det i sin bredeste Halvdel af tyk Messingtråd; derved opnaas tillige, at man i Mørke med Lethed kan faa Traadkorset oplyst med en Haandlygte.